

har tænkt saavel paa den fuldstændige som paa den ufuldstændige retsvidenskabelige Prøve — og den statsvidenskabelige Examen, og man har udtalt, at man finder den dertil i det andet Thing bevilgede Sum af 7,000 Rd. for lille. Deri kan jeg nu fuldkomment samstemme, men naar Udvalgets Flertal saa selv finder, at 9,000 Rd. vilde være nok, saa vil jeg slet ikke kunne samstemme deri, hvis Examenkommissionerne da overhovedet skulde kunne indføres paa en saadan Maade, at man med nogenlunde Paalidelighed og Trykthed kan gaa ind paa i det Omfang, hvorefter der her er Spørgsmaal, at overdrage dem forskjellige Hovedexaminer. Dette hænger nu atter sammen med Opfattelsen af, hvilke Krav man vil stille til saadanne Examenkommissioner udenfor Universitetet. Vil man forlange — og jeg er overbevist om, at ogsaa Udvalgets Flertal vil fordre dette —, at det skal være en saad og grundig videnskabelig Prøve, der skal afholdes, saa maa man ogsaa forlange, at de, der skulle optræde som Examinatorer, paa en ganske anden Maade skulle kunne hellige deres Liv til videnskabelig Udvikling, end der lader sig forene med andre praktiske Stillinge, der kunde tilfalde dem. Saadanne Examinatorer vilde endda lide under den store Mangel, at de ikke have daglig uafbrudt Berøring gennem Forelæsninger og Examinatorier med Studenterne. Men, saa de tillige ikke Veilighed til uafbrudt fortsat videnskabelig Uddannelse, saa vilde de uden Tvivl snart vise sig aldeles ude af Stand til at kunne løse eller fyldestgjøre deres Opgave. Skal man nu have et saa stort Antal Mænd, som man paa Grund af de omhandlede Examiners Omfang maa kræve, og vil man derhos, som sagt, at disse Mænd skulle foretrække et videnskabeligt Liv forbundet med den Bestæftigelse at afholde Embedsprøverne for en Stilling i det praktiske Liv, saa holder jeg mig fuldkomment overbevist om, at det i det første Stykke af Forslaget under Nr. 3 optagne Beløb vil blive utilstrækkeligt. Min anden Grund til ikke at kunne samstemme med den i det første Stykke af Forslaget indeholdte Bevilling er den, at det forekommer mig, at man her uden nogenjomhelst Nød-

vendighed kommer ind paa en saadan Bestemmelse. Naar Udvalgets Flertal foreløbig gaar ind paa Ministerens Forslag om Indførelsen af faste Censurer, saa gjør det jo ingenlunde dette blot for at imødefomme Ministerens Disske — skjøndt det skulde glæde mig, og skjøndt jeg vilde paaskjønne, om der ogsaa fra Udvalgets Side var taget noget Hensyn dertil —, men det gaar ind derpaa med den udtrykkelige Forestilling, at der kunde og vilde vise sig at være uoverstigelige Vanskeligheder ved nu at skabe Examenkommissioner paa Grund af manglende Personligheder, og at der ogsaa gennem den af mig foreslaede nye Institution vil kunne udrettes meget Godt, om end ikke saa meget godt, som man har tænkt sig udrettet gennem Examenkommissioner. Men, gaar man først ind paa denne Anskuelse, saa maa man ogsaa gaa ind paa, at der lades den af mig foreslaede Institution Tid til at vise sig og og til at udfolde sin Virksomhed. Man kan ikke sige, at man, efterat den har staaet hen i et Aar eller et Par, kan bedømme den. Skal man kunne danne sig nogen Dom om Betydningen deraf, og skulle de personlige Kræfter derhos have Veilighed til dergennem at vise sig og at udvikle sig, for mulig senere at kunne tages i Brug under en anden Ordning, saa maa selvfølgelig en længere Tid gaa hen. Dette tror jeg dog, at man maa erkjende. Men saameget mindre Opfordring synes der mig dog at være til nu paa Forhaand at tage Bestemmelse om, hvor stort det Beløb af Penge skal være, der skal kunne anvendes til den eventuelle Organisation af Examenkommissioner. I saa Henseende maa jeg virkelig ogsaa gjøre opmærksom paa, at, foruden at det naturligtvis til enhver Tid staaar aabent at komme frem med Forslag til en Lov i denne Retning, forsaavidt man maatte finde, at der nu var Trang dertil, saa maa det heller ikke overses, at der i selve dette Lovforslag er tilføjet en Bestemmelse om, at den foreslaede Lov efter Forløb af en ikke lang Aarrække skal underkastes en Revision, og da — om ikke før — vil altsaa det naturlige Tidspunkt til at tage Beslutning i denne Retning være kommet. — Og jeg maa derhos frem-